

میر ووی گورد

نووسینی : شاکر قنجا

۱۶ - ۲ - ۱۹۷۱

خوشک و پر به پیرزه کان !
 له کاتلای دله وه سویامی هاتنجان نه کم
 و پیرز و کلومش و لیتی یه لیتی نووسه رانی
 کوردی سلیمان شکره شی نه کم
 هه وه ها سویامی [لاوانی] کوردستان نه کم
 که نه کم کو بووند وه یان پیک هینا .

[میر ووی گورد]

[نووسه ری یه کان] یه کم نه ته وه ~~لاوانی~~ بوون له
 هینا که شاکرستانی یان دامه زینده وه . نووسه
 نه وان رایان هینا وه . ته نانه له نر لیدی ۵۰۰
 سال ری نه وه کی نووسه او هانری گنج له جهانه
 نه وان رایان مه زانده نه فرمان پره وایی یه شی
 نه ننگ و سوخ و بیکه و توویان بوه . نه مانه
 بوژا ناگان ده که وتوه ، نه له پره گزی سامی
 بوون نه له پره گزی نه . دین که تورک و مه خوله کلان دگرته
 نه پره گزی یه ~~لاوانی~~ بوون . له کوردستانی

خوار و ویتیه وه کتا ون بوختای عیراق . (۵)
 یمانه هدر هندنو تاسیتا به لگمان دهست
 نه که وتوه که گوردیون ، به لام دراوسی
 با پیرانی کورده داری بون . له به مال
 سال . تی . ز . ه وه ناوی نیم بیره کوردانه
 له نووسینه ~~بیا~~ کانیاندا ها توه ، وه ک
 [لوللو ، گوتی ، کاسای ، میانی ، خالی ،
 سوپاری ، فاپیری] که سیتا که تیلرا هم هو
 زاناگان له ~~بیا~~ و باوه رهن که ~~بیا~~ سوپاری
 کوردیون .
 [لوللو] ه کان له ناسوری [سلیانی] دابون که تا
 [هورین] و [شیخان] و [قوره تو] و [زه هاو]
 یا هود [هم وایان] سیتی که ~~بیا~~ وه وه ~~بیا~~ یمانه
 تا [۱۸۴۱] ی تی زنا ~~بیا~~ که ~~بیا~~ مان ~~بیا~~ قاتا سووی
 به کان له ناویان برد . خاکه که یان زور
 ناوه دان بوم و ، فزغان ره وای به که لیان زور
 به چنگ بوم . دراوسی [گوتی] به کان و [کاسی]
 به کان و [سومر] و [تاکاد] ی به کان بون
 لوللو کان که مهنده سیتا وتود بون ، ناسوری
 به کان له مان وه سیتا وه هوند رهنندک و
 سیتا سیتان خوشنوم بوسوره کانیان
 له ناوه دانی دا . شاه کانی ناسوری

خوئیان دایان به در ناوه . شوخه دربان ⑤
له که لاوه کانی [به بکوتی] و [هورین] و
[سختان] و [زده طاری] و [پایانجا] و [زاموا]
دای گومان هیه ، نه که بکولرین زووزانیا ری
له بابت به رده می شرح و نه تی لولوه
کانده بوده نه که وی . له [ده ربه ندگه] و [دا
[نارام سینه] پاشای [ناکاد] نه و به بکرانی
به هونه رهنده ای که نه و ، بو نه وهی سه رکه و نه
خوی به به لولوه کاند تو طاری هات .
بیم لولوه کانه جاری و نه بوه له که گوتی سرتانی
ضم و ها و خوئیاندا بون به ک . جاری و این
هم بوم جیا و این بون لی یان . جاری و این هم بوه
(لولوه کان) و (گوتی به کان) به ماتی [سومر
ی] [به کانیان] داوه له بیتی [ناکادی] به سامی
کافی . که به در ده رده که وی ها و خوینی سومری به بون
گوتی به کانیان و نه سستی و نه جان رده ای
لولوه کان که تزیی . سال پایه داربون
لولوه کان که تزیی ناوه وهی خوئیان
و نه ندازه به ک به رده تی نا شوویه کاند له ناوه .
تولی به بیم له ناوه و نه تی له به رده تی [میدیا] ای
به کاند که ای به وه که له مویانی لی نه دویین .

گوتی به کان :

(۹)

نورله زاناگان گوتی به کان به باپیرانی کوردده واربی دایرین
 نینمائی له پال های [جوودی] دای که به سیدله ریزه
 شاه کانی (نارات) و که وتوهه کوردستانی
 توکیاده به ایبر [دیئی دورناخ] له تریک شای
 افووه، هوزنیک هن بی یان که لین [گوان]
 هم هوزه هر یکیان له روو باری [خاپوور] وه
 به ریونته وه به ری افو و له وی به وه گریونته
 ناوهی [دهوک] نینمائی هر به خویان که لین
 [گوان] . جا که شتی یه کی پیغه به [نوخ]
 له به هم های جوودی به گریونته وه .
 [دوورناخ] بی به زمانی به بیانی و اتای
 [دیئی نوخ] که گریه وه . نه و بی نه وه مان
 تی که گرینی ، که هم گوتی یانه نه که هر باپیرانی
 کوردده و آری بون ، گوتی باپیرانی هم مو قروقا
 تی بی بوون . هوندله دوای لافاوه گوره که
 به ره می [نوخ] وه ، دوکوری [نوخ] که هم
 هام بون روویان کردوته به ره لیسان و مهر
 کور بلسی [یافت] رووی کردوته خانی کوردستان
 و دایرین کانی که ناری به کانیان لی که وتوهه .

۵
 گیم گوئیانه دوو بیتی بون . هه نه یکان
 له ناوه نه ^{دو و باره} (زوی ی بول) و (تیروان)
 دابون ^{باشته خندان} له نه یکان له نه یکان ^{دو و باره} سووری
 عیلامه کانه وه بون که گیم دیو متاخی ^{دو و باره} لکو
 دگرته وه له نه یکان سووری عیلاق و لیران . اوان
 دابون سووره کمان بون . له ^{دو و باره} یی نه نه
 هه ^{دو و باره} اواناوه نه نه عیلامه کمان شاری [له گیتی] که کله
 لای ^{دو و باره} [طیره] ی عیاقی ^{دو و باره} ووه ، داگری کرده .
 [نه نه نوم] ^{دو و باره} داریان به زور هوی کرده
 به پاشای [له گیتی] . پاشای نه وه ی (دو و باره) سلوک
 داریان کرده له نه یکان سووره کمان ، خا که ^{دو و باره} یی
 داگر کرده . پاشای نه یکان که ناوی [قطه نو بائین]
 بوه [هه دایمان = هالان] ی له لولوه کمان
 راگر کرده و نه و کوردانه ^{دو و باره} یی له نه یکان هوی را کرده
 به نه یکان . نیستا له [زه هاو] ^{دو و باره} دانه نه نه نو دسیکی
 نه و خولکاره ماوه ، یادگاری نه وه ^{دو و باره} که نه نه یکان
 ستا توهار کراوه . پاشای نه وه خالی [ناکا دای] یی
 داگر کرده . به کورتی گیم گوئی یانه ^{دو و باره} ⑤
 نه نیستا له [بابل] دا [هه] ^{دو و باره} سال بتر فیه یان داری یا
 کرده . که هه موخاکی سوور و ناکا داریان له نه یکان
 ده ستا بوه بیجه له ^{دو و باره} یی زوری را گروهی کانی
 کوردستان .

گوتی یہ کان زور در و نماز ابون .
یا شاہ کی ناسوری کہ ناوی [ہے بلانا سر]
بوہ ولہ کل (۱۷۱۱ ی ۰ ز) ہ وہ بوہ ہ فونظار
دہ بارہی گوتی یہ کان یہ لی : لا شہم نہ تہ وہ
درہ نہ گتت نہ ومان نماز تہہ گر لیلہ ہے ری
کرد وہ نہ گہ ملا .

گوتی یہ کان ہہ چہ نہ نہ لایہن [اوتو حہ قال]
ی سومری نہ وہ نہ لہ سالی (۱۷۱۱ ی ۰ ز) ی پی نہ دا
لہ بابل دہ پیر پیراوں ، بہ لام نہ گہ لوللو کافی
برایا نہ سیکہ وہ شہاوں و نہ نہ فونظی ہویان
تا کہ سالی (۱۷۱۱ ی ۰ ز) ہ

گوتی یہ کان ہہ چہ نہ نہ لایہن [اوتو حہ قال]
ی سومری نہ وہ نہ لہ سالی (۱۷۱۱ ی ۰ ز) ی پی نہ دا
لہ بابل دہ پیر پیراوں ، بہ لام نہ گہ لوللو کافی
برایا نہ سیکہ وہ شہاوں و نہ نہ فونظی ہویان
تا کہ سالی (۱۷۱۱ ی ۰ ز) ہ
[لہ شکرہ کافی کاسی ، گوتی ، لوللو ،
و سو باری] م طماند . بہ لام میدیانی یہ کان پائی چہ
سہ د لیلہ ، تولی برای کافی ہویان کی کرد نہ وہ .
کاسی یہ کان :

کاسی یہ کان لہ لورستان دابون . شہستانہ یان
لہ دراوسی کا پیمانہ وہ فیہون . لہ شہا کوہ ہویان .
لہ سال ۱۹۷۷ ی ۰ ز . دا دہ ہستان کردہ

شيوه ندي خاكي بايل. له ۱۷۶. دا (۷)

[خاندن] اي نه دارمان بالي گيرت. لم
نه ره داساي گوتي و لولوي ضميميان له گه له
لوه. پاستي ته وه خاكي جومه رسيان له داگر کرد.
تا گه نشينه سر (گنده لاني لهره) بيز ناوي
سومر له ميرودا نه طار هه خو خاكي بايل و
کاسي و گوتي و لولو که ونه ده ستيان
بايل کاتي کاسي نادر و ستيان [کار و ستيان]
يان دراوه تي که نادر يکي بيز و بيروزي نه تو

ده ص بوه نيز بيه
(۵۷۶) سال نه م کاسي يان له بايل ستيان ده
زور به خياله و پيژده برو نه بون. نه وان
و ولاخي به زره يان هنيان به بايل ستيان ده. رانلو
هوغه و هه ندي سيوهي کاتي و کال ستيان
قري چاپي يه کان کرد. له کرده وه ا جيا و آزي يا
له گه ل بايلي يه کاندا نه نه نواند. له واسيه ده ستيان
زور فزون. که ناسووري يه کان به هيز بون
له (۱۷۰۱) ي کاتي. دا کاسي يه کاتيان له
ته خت هنيان به خواره وه. [په وانله ي عقوف]
که که لاره کي ستيان ماوم، ده ستيان نه وه
کاسي يان به. له ويوه نانا کاتيان زانتي ناسميان
به کار هنيان وه. نه م سونه نيز بيه ساري لهره.

میتانی به کان :

۸

درم فدرمان ره وای به له زوروی (جزیره) را
 رام زراوه . درمانه ره ننگه به شیک بون له
 فدرمان ره وای ی کاسی به کان ، به لام خونان
 له کوصله ی (سواری) به کاتق . له (۱۶۰) ی
 بی . ز . را درم خانه گه شوی کرده و هیزد
 هر ره تی به کانا کرده . به شی هر گه وره ی
 کوردستان و خاکی تا شور و (مافا) که بو
 و زوروی خاکی (شوریه) و خاکی بود له کافی که و
 زرد سیان . موی به کانیان له خاکی [مخوری]
 ده کرد . میتانی بوه به کانیان له حوار فدرمان
 ره وای به گه وره له ی که فدرمان ره به که
 برتی بون له : [مهر ، هتیه کاسی ،
 میتانی] . به لام زوری بی نه بو کر بون و له
 ده ی هر هتیه بی . ز . رای مانگی و تنه زری
 خاکی تا شور ی به کانیان ده . به لام له به ده تی
 میدی به کافی برایاندا زوری بی نه بو توله بیان بو کرد
 من به منده از نه هتم . هر به بیم نه ووه بو که
 میان بگه بیم کورده کافی با نیرمان له ماوه ی
 ۱۰۰ ی بی . ز . هر تا ۸۰ ی بی . ز . له زری

نادی [لولو ، گامی ، گوتی ، ۵
 میانی] دا چوند فیرمانداری پیکه کی به هیزبان
 دامه زانده . که هندیکیان زورشی بایه
 دایون . و توانویان تا نه نذاره پیکه
 رستانی کورد بهینه گامی وه . هر وه
 بونان ده رکه وت گم نه ته وانه فاو به ناد
 به کیان گرتوه . و به ک له دوی پیکه به ربه تی و
 به ربه هوی کورد داری یان پاراستوه .
 به لام له کاته دایون دوه می ناری به کان
 ده ستی پی کرد که بی کان گرتی [هیزو
 گوردی] . [میدیا ، کار دوشی] هیزبان
 هیزبان گوردستانه وه وینه له پیکه پیرانی می پوری
 به که می ناری بون و گم کورد داری پیکه
 دیا به پیکه می لی به پیدابو .

میدیا بی به کان :

فضا به ره وای به کی که وره به خینگ و پیکه و توه
 بوه له به رده تی [که ی قوبار] دا ، له سالی به
 [۷.۱ بی . ز] دا دامه زانده . جیقا که ی کورد

و آذربایجان و عراقی عجم بوه . (۱۰)
پایته هته که ی هم دان بوه . سنووی
هر له رووباری [هالیسی] هه هتا (باخته)
یا هور [نه نفاستان] ، وه هر له [زری
ته زوین] هه هتا [فارس] و [خوزستان]
کناوه . (۱۵۰) سال ریاوه . له سالی
(۵۵۰) ی پی ز . دا که وتوده ته ده ست
[که خیره و ساره] که له فارسه کان بوه .
له [۱۱۵] ی ز . دا [که ی تا حنا -]
هو روزی برده به [سنه و] و دالری کرد
وه تا به که تازی [زری ی رهش] زهوی
به کافی تا سوری بو طایه وه
و کار دوه خا له شه هه ره به هیزی حاده کاله بون
هه موکولستانی عراق و تورکیا که تا ته دسا که
له ریر چنگی تا سوری به کاند بون که ونه ریر ده سی
هم کار دوه خا یانه وه . بته له و سا که وه ناوی
کورده براب به کوردستاندا .

له ۱۰۸ هـ دا [له لایین] بابا سلیمان [کوری]
کوری [ماده مند] کوری [فقی احمدی دا ترجمه] وه
وامه زاده له [خه لاهوانان دا] . شه تا رنجی
نیوه قری هه قه هه مین میدادی شه کوی [۱۷۰۰] .

له سلیمان ۱۸ م دا له تا وهوه .

دا تا شه اطارته شه مینی ۱۵۰ ساله زیاده ، خیار
له [فقی احمدی دا ترجمه] وه که له خانه دای شه مینی .
بی تیل هونی : اتفاق وهوردی ی امری به نه
خویاک بوه که نه خویاک له استفاده یان له اطارته که
کردوه ، نه هالی به که . تا مین هالی که کردوه .

اما رتی بابان له ۲۰۰ ساله تیر یان
(۱۵۰) ساله له رتی بیتی برک و عماما
یون . (۱۵۰) ساله رتی بیتی یون

[په نډ له مړوده]

مړوو نه گم له سر پنځینه ی زانته و
استی پهرستی وویژره بی دانه مزرینزی
که لکی لی وه رناگری . باری زنگ کاری
کوړده واری بی هر له کوڼه وه تا مگر و که
د کانه . چاه سال ، له ناوهند [خوف و
نه نگی و . بله یی] و [نه نگی و ناپه مندی] دا
بوه . نه و نده ی کوړده واری په که له سر
په یای است و پوه و داد په روه ری نوونند
و به پیری و لهوشه نده ی به وه . هفتاری کردوه
له گم ل قوی و له گم ل در او پکایا ، هر که دتوه
و پایه دار بوه و به خوف و نه کوڼه و مریاوه .
نه و نده ی لریی راستی لای زاوه و
ده ست در پری و زور داری کردوه ، که وتوه
په پهنگی ته کارانی بیگانوه و به پستی و
نه نوستی په وه مریاوه . بودینه [بابان] ه
کان نه کهنه و نه مانه . په سل پیر مریاوه
پیاوی که که له وزیره ک و چالاکیان

تیا هلمه و توه ، که هه هونکه له ناوهوایانا (۱۴)
ناکۆک بون و له گهل به که ناوهوایان
نوهانه دوه و چاویان به به کتر ههل ههیاوه
نه هویان که لکیان له فرمانداری به که یان
بنوه ، نه کورده واری به که ی روبروه ههیاوان
که لکیان له فرمان ره وای به بنوه .
دوای هه به نوکه ی تورک و خیران

ویا وون تا له ناوهوون .
که هه له به یه کیم وه ، [کریم خانی رفند]
له مالی ههت ، له گهل کورده واری به که ی
هوی را به به به زه و کامرانی و شه نلو
هوهی به وه ریا . هه له به وه ی که له به ی
داد به وه ی و ایستی و چاوی و نه توه
دوستی و مروقایی لای نه د . هه مولایک
هویان به ولایت ، هه مولایک به زیان لی
به گرت .

هه وه ها صلاح الدینی به بیوی لسی ، هونکه
له لگای هواناسی و مروق به روه به ی و
نعمان به روه به ی لای نه د ، توانی به ره نه قاری
(۱۵) فرمان ره وای ی به دورویالی و گهلان

سوران

۱۶۰۰ - ۱۸۶۷ ز

که دلوک . میرعیای سوران . هر بر
 میرعلیک نام صبی هر ولید معالو که رکوک له خرنای کان
 و گزیده . بابانز کانی له خالی سوران به کرده .
 (میرعلینشر) هر ولیری کرده به یاتیه حق هوی .
 لهم کانه دا [سلطان سلیمان فی خانونی] هر ملهتی هخاوه
 بو بیدار له ۱۵۴۶ م دا (عزالدینشر) کور او
 له شری تورک (قولی بک) بوه به یاتیه به لام
 له شری عثمانی . (سلیمان بی شکر بی بی)
 ولاته کوی هساندوتیه به تورک به فیل کوشویان .
 (خانزادضاتوک) ی خوشی کرده به کانی به دستان
 به گزیده به . ده نیت
 (کری به بی بک) بهاوی (علی بک کوری شیم)
 سلیمان به گزیده ناوزاوه . شیم خه لای دور و گزیده
 له تاوه هیرش بابانز کان .
 (همه پاشا کوسیده ره وانند) . له ۱۸۴۶ دا
 بجه ته ایوب ره وانند . نه یولت به به هوی .
 له ۱۸۴۰ م دا ته بلی به به هوی له دا .
 اما ره ته کوی زولتسج کرد . کلوشکی فیده الی دور و
 عقده به محاربه و شصو دهو ک و سنجاق و ار کرد
 له گزیده و هر ولیرا . بر دی و رانه و زنده بو هوی و
 له ۱۸۴۶ دا به تمس به محاربه کانه کوشینان .

پدرخان :

۱۸۱۴ . ه ولی داوه بو اتحادی کورد ده داری
 داری سلطنتی تورک بیه بی بی سر سیه خولی
 فابریقی سلاخی کرده وه . اعدای تهنقده تی کرد .
 مکنی ده ره هینا ب کوردی (امیر برضانی بوتانی) و
 ۱۸۴۴م (۱۲۵۸ ه) تا (دیار بیکو) (دوری)
 ی که وته و بیه نه وه . هتا نزدیک شاری
 (معصل) یی بیه نه وه بو . شوکی آسور بیکو
 یان لی کرد . شکلی کردن . تورک لی می ترسا .
 له ۱۸۶۱م واکاویل گرا .

بادستان :

له ۱۸۶۴ را له ناوه . (عثمان پاشای عمادیه)
 سیری کورکوردنه حوی امارتی (سوادان) ی بیه کرد .
 آرضی امارته کوی خولی بیه و تهنقده تهنانی کانه
 له ناوه بیا .

کومه لانی سیتی

توروت
وره ووتت

تایین

خونبزه واری

زمان

کوی بیه کمتی کواد

تابلو وری

[له هۆلی کار له ی کله دهی - یانی د]

هۆنیدا یه وه

له ۱۶ - ۲ - ۱۹۷۱

بۆ لوانی کوردستان و

میوانه کانی

Institut kurde de paris